Forum voor Democratie

Betreft: Artikel 40 vragen – Gevolgen Wet versterking regie volkshuisvesting
Datum: 8 september 2026

Aan het college van burgemeester en wethouders,

Geacht college,

Per 1 juli 2026 is de Wet versterking regie volkshuisvesting in werking getreden.

Tijdens de raadsvergadering van 9 juli 2026 heeft onze fractie aandacht gevraagd voor de mogelijke gevolgen van de Wet versterking regie volkshuisvesting voor Alphen aan den Rijn. Daarbij is onder meer gesproken over de positie van onze gemeente vanwege de aanwezigheid van een grote penitentiaire inrichting en over de verhouding tussen landelijke verplichtingen en lokale beleidsvrijheid.

De mondelinge behandeling heeft naar onze mening onvoldoende duidelijkheid gegeven over de concrete gevolgen van de wet voor Alphen aan den Rijn. Daarbij is vanuit het college aangegeven dat het van belang is dat college en raad alert zijn en maximaal gebruikmaken van de mogelijkheden die de wet biedt. Onze fractie acht het daarom van belang om alsnog helder in beeld te krijgen welke verplichtingen uit de wet voortvloeien, welke lokale en regionale beleidsruimte bestaat en welke gevolgen hiervan worden verwacht voor de woningvoorraad, reguliere woningzoekenden en gemeentelijke voorzieningen.

Inmiddels wordt binnen Holland Rijnland ook gewerkt aan een mogelijke herziening van de woonruimteverdeling. Daarbij is het voor onze fractie van belang dat duidelijk wordt wat deze ontwikkelingen gezamenlijk betekenen voor de Alphense woningmarkt en in het bijzonder voor reguliere woningzoekenden.

Onze fractie realiseert zich dat de woonruimteverdeling regionaal is georganiseerd binnen Holland Rijnland. Juist omdat Alphen aan den Rijn als deelnemende gemeente medeverantwoordelijk is voor de regionale afspraken en de uitvoering daarvan gevolgen heeft voor onze inwoners en gemeentelijke voorzieningen, richten wij onderstaande vragen aan het college. Waar gegevens niet rechtstreeks bij de gemeente beschikbaar zijn, verzoeken wij het college deze bij Holland Rijnland en/of de betrokken woningcorporaties op te vragen.

Daarom stellen wij op grond van artikel 40 van het Reglement van Orde de volgende vragen.

1. Heeft het college, al dan niet in samenwerking met Holland Rijnland, inmiddels integraal in beeld welke huisvestingsverplichtingen uit de Wet versterking regie volkshuisvesting voor Alphen aan den Rijn voortvloeien?
Kan het college daarbij aangeven om welke aandachts- en urgentiegroepen het gaat, welke aantallen personen of huishoudens jaarlijks worden verwacht, hoeveel woningen daarvoor naar verwachting nodig zijn en op welke termijn de betreffende verplichtingen voor Alphen aan den Rijn daadwerkelijk gaan gelden?

2. Welke gevolgen verwacht het college specifiek van de aanwezigheid van de penitentiaire inrichting in Alphen aan den Rijn voor de uitvoering van de Wet versterking regie volkshuisvesting?
Onze fractie vraagt hierbij nadrukkelijk niet of personen die uit de PI Alphen aan den Rijn uitstromen automatisch door onze gemeente moeten worden gehuisvest. Wij vragen welke criteria bepalen welke gemeente verantwoordelijk wordt voor de huisvesting van een persoon die uit detentie komt.
Kan het college daarom aangeven welke rol daarbij de gemeente van herkomst, eerdere woonplaats, sociaal netwerk, zorg- of begeleidingstraject en lokale binding spelen en in welke gevallen Alphen aan den Rijn daadwerkelijk verantwoordelijk kan worden voor de huisvesting?
Heeft het college hierover afspraken gemaakt met DJI, het Rijk of Holland Rijnland en, zo ja, welke uitgangspunten of afspraken gelden daarbij?

3. Kan het college, zo nodig door deze gegevens op te vragen bij Holland Rijnland en/of de in Alphen aan den Rijn actieve woningcorporaties, over de meest recente twee volledige jaren inzichtelijk maken hoeveel sociale huurwoningen in Alphen aan den Rijn zijn vrijgekomen en hoe deze woningen zijn toegewezen?
Kan het college daarbij zowel in aantallen als percentages inzichtelijk maken:

- hoeveel woningen via de reguliere woonruimteverdeling, urgentie, loting en rechtstreekse bemiddeling zijn toegewezen;
- hoeveel woningen zijn toegewezen aan statushouders, personen die uitstromen uit instellingen en overige bijzondere/aandachtsgroepen?

Kan het college daarbij eventuele overlap tussen toewijzingsroutes en doelgroepen inzichtelijk maken, zodat duidelijk is welk deel van het totale aantal vrijkomende sociale huurwoningen met iedere categorie is gemoeid?
Indien deze uitsplitsing niet kan worden verstrekt, kan het college per onderdeel gemotiveerd aangeven waarom deze gegevens niet beschikbaar of niet te verkrijgen zijn?

4. Kan het college, mede op basis van de bij Holland Rijnland beschikbare gegevens en prognoses, inzichtelijk maken wat het cumulatieve beslag op de jaarlijks vrijkomende sociale huurwoningen in Alphen aan den Rijn is of naar verwachting wordt als gevolg van de Wet versterking regie volkshuisvesting, de huisvesting van statushouders, overige urgenties, directe bemiddeling en andere bijzondere huisvestingsopgaven?
Hoeveel en welk percentage van de jaarlijks vrijkomende sociale huurwoningen blijft vervolgens naar verwachting beschikbaar voor reguliere woningzoekenden, welke gevolgen heeft dit naar verwachting voor hun wachttijd en slaagkans en in het bijzonder voor woningzoekenden die reeds langdurig staan ingeschreven?

5. Heeft het college integraal in beeld welke gevolgen de cumulatie van deze huisvestingsopgaven heeft voor de Wmo, maatschappelijke ondersteuning, GGZ en andere zorgvoorzieningen, wijkteams, politie en handhaving en de leefbaarheid en veiligheid in wijken en kernen?
Welke aanvullende gemeentelijke capaciteit en financiële middelen zijn hiervoor naar verwachting nodig en in hoeverre worden deze kosten door het Rijk gecompenseerd?

6. Kan het college, mede in het licht van de door Holland Rijnland gepresenteerde constatering dat besluitvorming over woonruimteverdeling lokaal door gemeenteraden dan wel gedelegeerd regionaal plaatsvindt, ten aanzien van de uitvoering van de Wet versterking regie volkshuisvesting en de voorgenomen herziening van de woonruimteverdeling per relevante maatregel of wijziging aangeven of deze:
a. rechtstreeks voortvloeit uit landelijke wet- en regelgeving;
b. het resultaat is van afspraken of besluitvorming binnen Holland Rijnland;
c. een lokale beleidskeuze van Alphen aan den Rijn betreft;
en daarbij aangeven welk bestuursorgaan bevoegd is hierover te besluiten en op welk moment en op welke wijze de gemeenteraad van Alphen aan den Rijn hierop invloed kan uitoefenen?

Kan het college daarbij specifiek aangeven op welke wijze en op welk moment de raad, voorafgaand aan de bestuurlijke ateliers en de keuze voor een methodiek, kaders kan meegeven aan de Alphense vertegenwoordiging binnen Holland Rijnland?

Bij voorbaat dank voor de beantwoording,

Forum voor Democratie
Claudia Arnoldus